

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
คณะ/สาขาวิชา	มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พัฒนาชุมชน

หมวดที่ 1. ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา
2532301 การศึกษาชุมชน
Community Study
2. จำนวนหน่วยกิต
3(2-2-5) จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา
ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์ปิยนดา อิ่มดี

อาจารย์ผู้สอน
กลุ่ม 58/36 อาจารย์ปิยนดา อิ่มดี
กลุ่ม 58/37 อาจารย์ปิยนดา อิ่มดี
กลุ่ม 58/38 อาจารย์ปิยนดา อิ่มดี

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษาที่ 2559
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisite) (ถ้ามี)
ไม่มี
8. สถานที่เรียน
  - ภาคทฤษฎี เรียนในห้องเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัด มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
  - ภาคปฏิบัติ เรียนที่ชุมชนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม ซึ่งเป็นชุมชนที่อยู่ภายใต้โครงการของหน่วยวิจัยพุทธพัฒนา และศูนย์บริการวิชาการธรรมสุทัศน์
9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด
1 กรกฎาคม 2559

หมวดที่ 2. จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

หลังจากที่เรียนวิชาการศึกษามุขมนตรีแล้ว นักศึกษามีความสามารถในการกระทำสิ่งต่อไปนี้ 1. มีความรู้ความเข้าใจและสามารถอธิบายความหมาย ประเภท โครงสร้างของชุมชน ทฤษฎีชุมชนเทคนิควิธีการศึกษามุขมนตรีและการวิเคราะห์ชุมชนได้

  2. สามารถเลือกใช้เทคนิคในการศึกษามุขมนตรีและวิเคราะห์ชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของชุมชน
  3. สามารถปฏิบัติทักษะการศึกษามุขมนตรีได้ถูกต้องตามกระบวนการศึกษามุขมนตรีศึกษา
2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

เพื่อขยายเนื้อหาให้กว้างขึ้นตามบริบทของชุมชนท้องถิ่นในจังหวัดนครปฐม และมุ่งหวังให้นำผลของการศึกษามุขมนตรีมาวางแผนพัฒนาและทำกิจกรรมตอบสนองความต้องการของชุมชนได้จริง

ดังนั้นจึงได้ปรับคำอธิบายรายวิชา/เนื้อหาในรายวิชาให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ตลอดจนปรับรหัสใหม่ให้สอดคล้องกับหมวดหมู่วิชา ระดับความยากง่ายและลักษณะเนื้อหาวิชา

หมวดที่ 3. ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ของชุมชนและการศึกษาชุมชน วิธีการ เทคนิค กระบวนการศึกษาชุมชน และ การ วิเคราะห์ปัญหาชุมชน ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาชุมชน เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ชุมชนและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนทั้งในเมืองและชนบทในด้านเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา ความเชื่อ ประเพณีวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่สำคัญของการพัฒนาชุมชน

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการเรียน

-

บรรยาย	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	สอนเสริม
30 ชั่วโมง หมายเหตุ : 4 คาบต่อสัปดาห์ แบ่งเป็น บรรยาย 2 คาบ ฝึกปฏิบัติ 2 คาบ	30 ชั่วโมง นอกจากเรียนในห้องเรียนตามตารางปกติแล้ว ผู้สอนยังให้ น.ศ. ไปลงศึกษาชุมชนภาคสนาม ณ ชุมชนที่อยู่ภายใต้โครงการ ของหน่วยวิจัยพุทธพัฒนา และ ศูนย์บริการวิชาการธรรมสุทัศน์ จำนวนไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง	75 ชั่วโมง	- ตามความต้องการของนักศึกษา - ชิ้นงานที่สำคัญคือ เครื่องมือในการศึกษาชุมชน ดังนั้น อาจารย์จึงให้นักศึกษาออกแบบเครื่องมือในการลงศึกษาชุมชนและมาให้คุณนอเวลาเรียน โดยอาจารย์จะช่วยพัฒนาเครื่องมือร่วมกับนักศึกษาและจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มตามความต้องการ 30 นาทีต่อสัปดาห์

หมวดที่ 4. การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
●	1. มีวินัย อดทน มุ่งมั่น ขยันหมั่นเพียร ยึดหลักธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบต่องาน สังคม มีจิตสาธารณะ และรักประชาชน	1. การใช้กรณีศึกษา (Case) 2. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 3. การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ/ปราชญ์ 4. กิจกรรม 5. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning)	1. การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
●	2. มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม และสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ	1. การใช้กรณีศึกษา (Case) 2. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 3. การเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ/ปราชญ์ 4. กิจกรรม 5. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม 2. การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน
●	3. เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	1. การใช้กรณีศึกษา (Case) 2. ภาคสนาม 3. การสะท้อนความคิด (Reflective thinking) 4. การระดมสมอง (Brain storming) 5. กิจกรรม	1. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
●	4. เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ขององค์กรและสังคม	1. กิจกรรม 2. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
●	5. มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	1. การใช้กรณีศึกษา (Case) 2. การสะท้อนความคิด (Reflective thinking)	1. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
		3. การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย 4. กิจกรรม 5. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)	2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม

2. ความรู้

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
●	1. มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในเนื้อหาที่ศึกษา	1. การบรรยาย 2. การอภิปราย 3. การใช้กรณีศึกษา (Case) 4. การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย 5. กิจกรรม 6. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม 3. การสอบกลางภาค
●	2. สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจและอธิบายความต้องการทางด้านการพัฒนาชุมชนรวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา	1. การบรรยาย 2. การอภิปราย 3. ภาคนาม 4. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 5. การสะท้อนความคิด (Reflective thinking) 6. การระดมสมอง (Brain storming) 7. การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย 8. กิจกรรม 9. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential)	1. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
		Learning)	
●	3.สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและ วิวัฒนาการ รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการ สืบค้นที่ได้รับมอบหมาย 4. กิจกรรม 5. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
●	4.สามารถบูรณาการความรู้ในที่ศึกษากับความรู้ใน ศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและ สามารถทำงานวิจัยร่วมกับ ชุมชนท้องถิ่นได้	1. การบรรยาย 2. ภาคสนาม 3. การฝึกปฏิบัติ (Practice)	1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน 3. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม

3. ทักษะทางปัญญา

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
●	1.สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ได้อย่างเป็นระบบ	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. ภาคสนาม 4. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 5. การศึกษาค้นคว้าโดยอิสระ (Independent study) 6. การระดมสมอง (Brain storming) 7. กิจกรรม 8. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question) 9. การเรียนรู้ด้วยการสืบค้น (Learning to	1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การสอบกลางภาค

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
		Search) 10. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning)	
●	2.สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินสารสนเทศ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์	1. การบรรยาย 2. การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย 3. กิจกรรม	1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน 3. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
●	3.สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ	1. การบรรยาย 2. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 3. การสะท้อนความคิด (Reflective thinking) 4. การระดมสมอง (Brain storming) 5. กิจกรรม 6. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน
●	4.สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหาทางการพัฒนาชุมชนได้อย่างเหมาะสม	1. การบรรยาย 2. การอภิปราย 3. ภาคนาม 4. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 5. การสะท้อนความคิด (Reflective thinking) 6. การระดมสมอง (Brain storming) 7. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การสอบทักษะ 3. การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
-------	---------------	--------------------	--------------------------

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
●	1. มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมกลุ่ม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. ภาคสนาม 4. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 5. กิจกรรม 6. การฝึกแสดงออกทางพฤติกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
●	2. มีภาวะผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม มีทักษะการแก้ปัญหา	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing) 4. ภาคสนาม 5. การใช้เกม (Game) 6. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 7. การสะท้อนความคิด (Reflective thinking) 8. การระดมสมอง (Brain storming) 9. กิจกรรม 10. เพื่อนช่วยเพื่อน 11. ร่วมมือร่วมพลัง 12. การเรียนรู้ด้วยการสืบค้น (Learning to Search) 13. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
●	3. มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้กรณีศึกษา (Case) 2. ภาคสนาม 3. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 4. การสะท้อนความคิด (Reflective thinking) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
		5. การศึกษาค้นคว้าโดยอิสระ (Independent study) 6. การระดมสมอง (Brain storming) 7. การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย 8. กิจกรรม 9. การฝึกแสดงออกทางพฤติกรรม 10. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning)	
○	4. มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง		

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
●	1. สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูล	1. การบรรยาย 2. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 3. การศึกษาค้นคว้าโดยอิสระ (Independent study) 4. การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับมอบหมาย 5. กิจกรรม 6. การเรียนรู้ด้วยทักษะการสื่อสาร (Learning to Communicate) 7. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning)	1. การสอบทักษะ 2. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม 3. การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน

สถานะ	ผลการเรียนรู้	กลยุทธ์/วิธีการสอน	กลยุทธ์/วิธีการประเมินผล
○	2.สามารถเลือกหรือประยุกต์เทคนิคทางคณิตศาสตร์หรือสถิติที่เกี่ยวข้องในการศึกษา		
●	3.สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบรรยาย 2. การอภิปราย 3. ภาคสนาม 4. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 5. กิจกรรม 6. การฝึกแสดงออกทางพฤติกรรม 7. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question) 8. การเรียนรู้ด้วยทักษะการสื่อสาร (Learning to Communicate) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การสอบทักษะ

หมวดที่ 5. แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนการสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
1	ปฐมนิเทศก่อนเรียนเพื่อสร้างความพร้อม บทที่ 1. บทนำ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนและการศึกษาชุมชน	2	2	<ol style="list-style-type: none"> 1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การสรุปประเด็นสำคัญ หรือการนำเสนอผลของการสืบค้นที่ได้รับ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO 		<ol style="list-style-type: none"> 1. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
				มอบหมาย 4. กิจกรรม 5. การเรียนรู้ด้วยการ ตั้งคำถาม (Learning to Question)			
2	บทที่ 1. บทนำ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับชุมชนและการศึกษา ชุมชน (ต่อเนื่อง)	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การสรุปประเด็น สำคัญ หรือการ นำเสนอผลของการ สืบค้นที่ได้รับ มอบหมาย 4. กิจกรรม 5. การเรียนรู้ด้วยการ ตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. เอกสาร ประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO		1. การเข้าชั้นเรียน/การ เข้าร่วมกิจกรรม
3	บทที่ 2. แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาชุมชน - แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุมชน - แนวคิดในการศึกษาชุมชน - แนวคิดวัฒนธรรมชุมชน - กรอบแนวคิดในการศึกษาชุมชน	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การสรุปประเด็น สำคัญ หรือการ	1. เอกสาร ประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO		1. การสอบข้อเขียน/ สอบย่อย 2. การเข้าชั้นเรียน/การ เข้าร่วมกิจกรรม

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
				นำเสนอผลของการ สืบค้นที่ได้รับ มอบหมาย 4. กิจกรรม 5. การเรียนรู้ด้วยการ ตั้งคำถาม (Learning to Question)			
4	บทที่ 3. กระบวนการของชุมชนศึกษา - กรอบแนวคิดในการศึกษาชุมชน - การศึกษาชุมชนตามกระบวนการพัฒนาชุมชน - มิติประเด็นของการศึกษาชุมชน - ขั้นตอนและวิธีการศึกษาชุมชน - หลักในการศึกษาชุมชน - เทคนิคการลงพื้นที่ภาคสนาม - การศึกษาชุมชนด้วย กระบวนการวิจัย	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. กิจกรรม 4. การเรียนรู้ด้วยการ ตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. เอกสาร ประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO		1. การสอบข้อเขียน/ สอบย่อย 2. การเข้าชั้นเรียน/การ เข้าร่วมกิจกรรม
5	บทที่ 4. เครื่องมือในการศึกษาชุมชน - การออกแบบสัมภาษณ์ และเทคนิคการสัมภาษณ์ - การออกแบบสอบถาม	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. ภาคสนาม 4. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 5. การระดมสมอง	1. เอกสาร ประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO	แนวคำถาม ประกอบการสัมภาษณ์ แบบสอบถาม	1. การสอบทักษะ 2. การประเมิน กระบวนการทำงาน/ บทบาทในการทำ กิจกรรม 3. การเข้าชั้นเรียน/การ เข้าร่วมกิจกรรม

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
				(Brain storming) 6. กิจกรรม 7. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)			
6	บทที่ 4. เครื่องมือในการศึกษาชุมชน (ต่อเนื่อง) - การทำแผนที่ (Mapping) แบบต่าง ๆ เช่น แผนที่เดินดิน	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. ภาคสนาม 4. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 5. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning)	1. เอกสารประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO	แผนที่เดินดิน	1. การสอบทักษะ 2. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม 3. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
7	บทที่ 4. เครื่องมือในการศึกษาชุมชน (ต่อเนื่อง) - การทำผังเครือญาติ - เส้นแบ่งเวลา Time Line - ปฏิทินชุมชน	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 4. กิจกรรม 5. การเรียนรู้ด้วย	1. เอกสารประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO	แผนผังเครือญาติ เส้นแบ่งเวลา ปฏิทินชุมชน แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม	1. การสอบทักษะ 2. การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม 3. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
				ทักษะการสื่อสาร (Learning to Communicate) 6. การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning)			
8	สอบกลางภาค สอบปฏิบัตินอกตาราง เนื่องจากวิชาการศึกษาชุมชนเน้นทักษะการปฏิบัติ ซึ่งใช้เวลานาน คือ ประมาณ 5 ชั่วโมง จึงจัดสอบนอกตาราง	2	2	1. ภาคสนาม 2. การฝึกปฏิบัติ (Practice)		การจัดเวทีทำแผนที่ความคิด	1. การสอบกลางภาค
9	บทที่ 5. เทคนิคการศึกษาชุมชน 1. การประเมินสภาวะชนบทอย่างรวดเร็ว (Rapid Rural Appraisal – RRA) 2. การประเมินสภาวะชนบทอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal – PRA) 3. การศึกษาวิเคราะห์ระบบชนบท (Rural System Analysis – RSA) 4. การวิเคราะห์ชุมชนด้วยความละเอียดอ่อน (Soft System Analysis –	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. กิจกรรม 4. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)			1. การสอบข้อเขียน/ สอบย่อย 2. การเข้าชั้นเรียน/ การเข้าร่วมกิจกรรม

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
	SSA) 5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research – PAR)						
10	บทที่ 5. เทคนิคการศึกษาชุมชน (ต่อเนื่อง) 1. การประเมินสภาวะชนบทอย่างเร่งด่วน (Rapid Rural Appraisal – RRA) 2. การประเมินสภาวะชนบทอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal – PRA) 3. การศึกษาวิเคราะห์ระบบชนบท (Rural System Analysis – RSA) 4. การวิเคราะห์ชุมชนด้วยความละเอียดอ่อน (Soft System Analysis – SSA) 5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research – PAR)	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. กิจกรรม 4. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)			1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
11	บทที่ 5. เทคนิคการศึกษาชุมชน (ต่อเนื่อง)	2	2	1. ภาคสนาม	1. VDO	คลิป VDO ผลงาน	1. การประเมิน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
	ฝึกปฏิบัติการศึกษาชุมชนด้วยเทคนิคต่างๆ			2. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 3. การเรียนการสอน แบบจุลภาค (Micro teaching) 4. การเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์ (Experiential Learning)		การลงชุมชนของ นักศึกษา	กระบวนการทำงาน/ บทบาทในการทำ กิจกรรม
12	บทที่ 5. เทคนิคการศึกษาชุมชน (ต่อเนื่อง) ฝึกปฏิบัติการศึกษาชุมชนด้วยเทคนิคต่างๆ	2	2	1. ภาคสนาม 2. การฝึกปฏิบัติ (Practice) 3. การเรียนรู้ผ่าน ประสบการณ์ (Experiential Learning)		คลิป VDO ผลงาน การลงชุมชนของ นักศึกษา	1. การประเมิน กระบวนการทำงาน/ บทบาทในการทำ กิจกรรม
13	บทที่ 6 การวิเคราะห์ชุมชน - วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ - หน้าที่ของการวิเคราะห์ - กระบวนการวิเคราะห์ชุมชน - เทคนิควิธีการวิเคราะห์ประเมินชุมชน	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การสะท้อน ความคิด (Reflective thinking)	1. เอกสาร ประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO		1. การสอบข้อเขียน/ สอบย่อย 2. การเข้าชั้นเรียน/การ เข้าร่วมกิจกรรม

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
				4. การระดมสมอง (Brain storming) 5. กิจกรรม 6. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)			
14	บทที่ 6 การวิเคราะห์ชุมชน (ต่อเนื่อง) - วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ - หน้าที่ของการวิเคราะห์ - กระบวนการวิเคราะห์ชุมชน - เทคนิควิธีการวิเคราะห์ประเมินชุมชน	2	2	1. การบรรยาย 2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การสะท้อนความคิด (Reflective thinking) 4. การระดมสมอง (Brain storming) 5. กิจกรรม 6. การเรียนรู้ด้วยการตั้งคำถาม (Learning to Question)	1. เอกสารประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO		1. การสอบข้อเขียน/สอบย่อย 2. การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม
15	บทที่ 7 การประยุกต์ใช้กระบวนการชุมชนศึกษาใน	2	2	1. การบรรยาย	1. เอกสาร	กรณีตัวอย่าง การศึกษา	1. การสอบข้อเขียน/

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน	สื่อและแหล่งการเรียนรู้	ชิ้นงาน/ภาระงาน	การประเมินการเรียนรู้
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ				
	งานพัฒนาชุมชน - กรณีตัวอย่างการศึกษาชุมชนในรูปแบบต่างๆ			2. การใช้กรณีศึกษา (Case) 3. การสะท้อน ความคิด (Reflective thinking) 4. การระดมสมอง (Brain storming) 5. กิจกรรม 6. การเรียนรู้ด้วยการ สืบค้น (Learning to Search)	ประกอบการสอน 2. Power Point 3. VDO	ชุมนุมในรูปแบบต่างๆ	สอบย่อย 2. การเข้าชั้นเรียน/การ เข้าร่วมกิจกรรม
16	บทที่ 7 การประยุกต์ใช้กระบวนการชุมชนศึกษาใน งานพัฒนาชุมชน - กรณีตัวอย่างการศึกษาชุมชนในรูปแบบต่างๆ	2	2	1. การบรรยาย 2. การสรุปประเด็น สำคัญ หรือการ นำเสนอผลของการ สืบค้นที่ได้รับ มอบหมาย		คลิป VDO ผลการ ประยุกต์ใช้กระบวนการ ศึกษาชุมชนของ นักศึกษา	1. การประเมินการ วิพากษ์/การนำเสนอ ผลงาน
	รวม	32.00	32.00				

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	งานที่ใช้ประเมินผลผู้เรียน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน	สัดส่วนการประเมิน
------------	----------------------------	-------------------	-------	-------------------

กิจกรรมที่	งานที่ใช้ประเมินผลผู้เรียน	ลำดับที่ที่ประเมิน	คะแนน	สัดส่วนการประเมิน
1	การสอบข้อเขียน/สอบย่อย	ตลอดภาคการศึกษา	20.00	20.00
2	การสอบทักษะ	5, 6, 7, 8	20.00	20.00
3	การประเมินกระบวนการทำงาน/บทบาทในการทำกิจกรรม	ตลอดภาคการศึกษา	10.00	10.00
4	การประเมินการวิพากษ์/การนำเสนอผลงาน	ตลอดภาคการศึกษา	20.00	20.00
5	การเข้าชั้นเรียน/การเข้าร่วมกิจกรรม	ตลอดภาคการศึกษา	10.00	10.00
6	การสอบกลางภาค	8	20.00	20.00
		รวม	100.00	100.00

หมวดที่ 6. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. เอกสารและตำราหลัก
 ปิยนาด อิ่มดี. เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาชุมชนศึกษา. 2559
2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ
3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

หมวดที่ 7. การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา
 การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ที่จัดทำโดยนักศึกษา โดยแจกแบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ในการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอน ได้มีกลยุทธ์ ดังนี้

- การสังเกตการณ์สอนของผู้ร่วมทีมการสอน
- ผลการสอบ
- การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

ปรับวิธีการสอน เพิ่มตัวอย่าง ให้นักศึกษาได้ค้นคว้ามากขึ้น จัดอภิปรายกลุ่มย่อย กระตุ้นให้เกิดความตั้งใจเรียน และการเชิญวิทยากรภายนอกมาถ่ายทอดประสบการณ์

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

4.1 การทวนผลสัมฤทธิ์โดยนักศึกษา

ด้านที่ 1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านที่ 2 ด้านความรู้ ด้านที่ 3 ด้านทักษะทางปัญญา ด้านที่ 4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านที่ 5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

4.2 การทวนผลสัมฤทธิ์โดยอาจารย์ผู้สอน

1. การสัมภาษณ์นักศึกษาแบบสุ่ม

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงรายวิชาทุก 3 ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ 4
- เปลี่ยนหรือสลับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้นักศึกษามีมุมมองในเรื่องการศึกษาศึกษาและวิเคราะห์ชุมชนเพิ่มขึ้น